



## 49. FESTIVAL DALMATINSKIH KLAPA OMIŠ 2015.

Ivana Katušića 5 | 21310 OMIŠ • Tel. (021) 861 015 | Fax: (021) 757 144  
E-mail: festival-dalmatinskih-klapa-omis@st.t-com.hr | www.fdk.hr

### VEČER DEBITANATA PETNAEST GODINA U BOLU NA BRAČU

*Večer klapa debitanta u Bolu na otoku Braču ima uistinu posebno značenje za festival. Četrnaest godina zaredom je potvrda da smo u startu jako dobro procijenili da je Bol mjesto koje će biti mamac upravo za klape, klapaše i klapašice i da su vrlo rado tu, gdje se u jednom sjajnom okruženju dolaze okušati u natjecanju za plasman na Omiš – tim je riječima prošle godine ravnatelj Festivala dalmatinskih klapa u Omišu **Dražan Mladin** u *interview-u* Radio postaji Split ukratko opisao dugogodišnju skladnu vezu Festivala dalmatinskih klapa i Bola na Braču, turističkog bisera Lijepe naše.*



Zahvaljujući entuzijazmu i upornosti kakva je tipična za mladež, dvadesettri godina nakon službenog priznanja, debitanti su stekli svoju samostalnu natjecateljsku večer. Zasluge za promicanje toga projekta treba pripisati tadašnjem čelništvu Festivala, napose umjetničkom voditelju **Ljubi Stipišiću**, koji je uložio dosta napora u njegovu realizaciju (1999). Međutim, nitko od odgovornih nije ni slutio da bi se iz toga mogla razviti tradicija, premda se ne može kazati da se tome projektu nije pružila potrebna pozornost. Uostalom, nitko nje mogao predvidjeti kako će debitanti prihvatiti nove izazove,

nitko kako će stručnjaci zajedno s cjelokupnom klapskom zajednicom reagirati na novotarije.

Godine 2001., na inicijativu tadašnjeg umjetničkog ravnatelja festivala dr. **Miljenka Grgića** i **Jadranke Nejašmić**, ravnateljice Općinske knjižnice Hrvatska čitaonica i voditeljice Bolskog lita, pokrenuto je premještanje debitantskih večeri iz Omiša u **Bol**.

Protetkih ih 6 godina debitantske večeri u Bolu organizira **Centar za kulturu Općine Bol**, srdačnom i spontanom susretljivošću i ljubaznošću svih djelatnika, a posebno ravnateljice Centra **Ivane Bošković Ivičić**. Omiško - bolskim klapskim večerima tradicionalno započinje i manifestacija **Bolsko lito**, a time i ljetna kulturna sezona u Bolu.



Sretna je okolnost da su realizaciju toga projekta odlučno podupirale mjesne vlasti Omiša i Bola, koliko i Festivalsko vijeće. Od početka se poradilo na tome da se organizacija debitantskog natjecanja trajno veže uz Bol. Temelj svega činio je sporazum po kojem je Bol stekao položaj partnera Festivala dalmatinskih klapa u Omišu. Time je Bol stekao pravo da se oslanja na bogatu festivalsku tradiciju i da u svrhu svoje kulturno-turističke promidžbe koristi naslov Omiškog festivala. Svi uređivačko-programski poslovi ostali su i dalje u nadležnosti festivalske Direkcije, koja se obvezala da će bolske programe funkcionalno vezati uz izbor na natjecanja u Omišu. U početku je bilo pokušaja da



## 49. FESTIVAL DALMATINSKIH KLAPA OMIŠ 2015.

Ivana Katušića 5 | 21310 OMIŠ • Tel. (021) 861 015 | Fax: (021) 757 144  
E-mail: festival-dalmatinskih-klapa-omis@st.t-com.hr | www.fdk.hr

se debitante animira za pojačani angažman u obliku neoficijelne nastupe na isturenijim turističkim punktovima Bola. Time se kanilo dodatno ojačati zanimanje inozemnih gostiju za klapski idiom i baštinjenu pjesmu. Nažalost, debitanti nisu na adekvatan način odgovorili tome izazovu, pa se od svega moralo brzo odustati. Za to je dijelom kriv nesinkronizirani dolazak klapa na dan natjecanja, zgusnut raspored tonskih pokusa i javnih nastupa, a nadasve njihov skroman repertoar.

Uz debitantske večeri vezuje se i neobičan, ali nadasve pohvalan običaj, koji je s vremenom prerastao u svečarski protokol. Sve je započinjalo naizgled spontanom okupljanjem Boljana na mjesnoj rivi, kamo je omiška ekspedicija stizala brodom, redovito u ranim poslijepodnevnim satima. Domaćini su ih obvezno dočekivali prigodnim zdravicama uz simboličnu okrjepu (rakija i smokve). Tu je protokolarnu svečanost ponekad pratio folklorni ansambl, ponekad djevojke u narodnim nošnjama, ali nikada nije izostalo pjevanje uz glazbala.

Debitantska natjecanja na Bolu pokrenuta su s ciljem oživljavanja klapske pjesme kako na otoku Braču, tako i na susjednim otocima. Vrijednost toga projekta ne smije se samo sagledavati u kontekstu kulturno-turističke promidžbe Bola, nego još kroz neprekidan dotok uvijek novih i sposobnih klapa. O njihovoj vrijednosti svjedoče brojne nagrade što su ih debitanti ponijeli s Bola i Omiša, a kasnije su još oplodile novim nagradama na domaćim i međunarodnim zbornim natjecanjima. Iz tolikog broja, po vrijednosti poprilično izjednačenih klapa, iznikla je nova kvaliteta, koja se ogleda kroz neprekidno podizanje izričajnih, a time ocjenjivačkih standarda.

Za ilustraciju, ženska klapa **Korjandul** iz Zagreba pobjednica debitantskih večeri 2003. godine već iste godine je osvojila i prvu nagradu stručnog povjerenstva na završnoj večeri ženskih klapa, što joj je „pošlo za rukom“ i naredne tri godine, odnosno četiri godine uzastopno! Ženska klapa **Armorin** iz Zagreba pobjednica debitantskih večeri 2006. godine u narednim godinama ostvarivala je vrlo dobre rezultate, da bi prošle (2014.) godine bila apsolutni pobjednik u konkurenciji ženskih klapa. Da ne nabrajamo dalje, tu su još i klape **Crikvenica** (m) – Crikvenica, **Teuta** (m) – Šibenik, **Čakulone** (ž) – Zagreb, **Kožino** (m) – Kožino .....

Tijekom prvih šest godina bolskoga života, debitantske večeri priređivale su se u *Palocu* (tzv. Kuća u kući). Od 2007. godine priređuju se u *Teatrinu Dva Ferala*. Do 2004. godine nosile su naziv prve ili uvodne Izborne večeri. Svjesnim izjednačavanjem naslova s istoimenim programima u Omišu, direkcija Festivala željela je poduprijeti bolski projekt i dati mu primjereno značenje. Sasvim slučajno, na takvo opredjeljenje utjecao je neočekivani priljev sposobnih klapa 2002. godine. Tada su bolska natjecanja artikulirana tijekom dvije izborne večeri, što se nikada nije dogodilo u prošlosti debitantskih natjecanja. Za tu prigodu, uvodna je večer pripala ženskim, a zaključna muškim klapama. To je ujedno bilo prvo natjecanje debitanta u okviru kojega su ženske klape brojem sudionika nadmašile muške. Dvije godine kasnije razlike su se još više povećale, pa je naspram devet ženskih stajalo samo pet muških klapa. Za 47-mi Festival dalmatinskih klapa 2013. godine prijavilo se 11 ženskih i 1 muška klapa debitant!





## 49. FESTIVAL DALMATINSKIH KLAPA OMIŠ 2015.

Ivana Katušića 5 | 21310 OMIŠ • Tel. (021) 861 015 | Fax: (021) 757 144  
E-mail: festival-dalmatinskih-klapa-omis@st.t-com.hr | www.fdk.hr

Općenito uzevši, debitantske večeri na Bolu sadržavale su dva programa: prvi je imao natjecateljski, a drugi svečarski karakter. U okviru službenog natjecanja svaki je debitant bio dužan izvesti jedan napjev i jednu skladbu. Nakon toga je obično slijedio slobodni program, za vrijeme kojega se obično vršilo glasovanje publike i povjerenstva. Službeno proglašenje pobjednika i dodjela nagrada obično su se organizirali u okviru završnog, ujedno svečanog koncerta nagrađenih. Kako je taj program bio revijalnog karaktera, nagrađenim debitantima se dopuštalo izvoditi dva do tri naslova, uglavnom po njihovu slobodnom izboru. Za tu prigodu gostovala bi redovito neka od renomiranih klapa, što je dodatno uzbuđivalo publiku i podgrijavalo opću atmosferu.

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	SVEGA
35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	
10	14	11	10	11	10	12	13	9	10	12	10	12	11	155

Uspjehe spomenutih koncerata valjalo je sagledati i kroz prisutnost velikog broja domaće i strane publike. Od svog utemeljenja, bolsko natjecanje uvijek se održava sredinom ili krajem trećeg tjedna mjeseca lipnja. Zahvaljujući gostoprimstvu i izvrnoj organizaciji Bol je privukao pozornost mnoštva debitantskih klapa i u kratko vrijeme izrastao u njihovo rasadište. Za Omiški festival Bol je postao regutno središte iz kojeg je tijekom proteklih četrnaest godina izniklo čak **155** novih klapa. Dodajući tome i 10 ovogodišnjih klapa debitanta ukupan broj je **165** klapa!

